

Riktlinjer för vetenskaplig publicering vid Medicinska fakulteten

Det blir allt vanligare med forskningssamarbeten i stora nationella eller internationella grupper där olika kulturer och konventioner avseende medförfattarskap och författarordning kan råda. Att vara författare till en vetenskaplig artikel innebär en viktig merit, men också ett intellektuellt och moraliskt ansvar för texten. För att undvika konflikter i samband med publicering av vetenskapligt material bör formerna för hur författarnas insatser ska dokumenteras i artikeln (författare eller avtackas i not), diskuteras redan under planeringsarbetet. Detta bör diskuteras också under arbetets gång då insatserna kan förändras.

Medicinska fakultetens kommitté för etikfrågor har gjort en genomgång av anvisningar rörande medförfattarskap i tidskrifter med varierande "impact factor" inom såväl det medicinska området som inom omvårdnadsområdet. Kommittén har också haft kontakt med en erfaren redaktör för en tidskrift. Kommittén fann att skillnaderna mellan tidskrifterna var påfallande små. Tidskrifterna har likartade regler när det gäller

- "*Contributorship-policy*": Att medförfattarskap får grundas enbart på vetenskapliga insatser. Huvudprincipen är att var och en som har bidragit med en substantiell vetenskaplig insats ska stå som författare.
- "*Guarantorship-policy*": Att en av författarna till en vetenskaplig artikel ska ha ansvaret för att samordna övriga författares synpunkter och vara länken mellan redaktören för tidskriften och författarna.

Kommittén har utarbetat nedanstående rekommendation för bedömning av vem som ska vara författare till en vetenskaplig artikel. Rekommendationen bygger på de s.k. Vancouverreglerna (Uniform Recommendations for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals, utgivna av *International Committee of Medical Journal Editors* (ICMJE) senast uppdaterade december 2015: <http://www.icmje.org/recommendations/browse/roles-and-responsibilities/defining-the-role-of-authors-and-contributors.html>.

Medförfattarskap ska grundas enbart på vetenskapliga insatser.

Meriterad till författarskap är den som har:

1. lämnat påtagliga och intellektuella bidrag till projektets idé och design *eller* insamling, analys och tolkning av data och
2. skrivit utkast till artikeln, *eller* kritiskt reviderat utkastet vad avser intellektuellt viktigt innehåll och
3. slutligt godkänt artikeln inför publicering och
4. samtyckt till att vara ansvarig för alla aspekter i arbetet genom att försäkra att frågor om korrekthet och hederlighet på lämpligt sätt har utretts och säkerställts.

Punkterna 1-4 ska samtliga vara uppfyllda.



Den som uppfyller kvalifikationerna enligt punkterna 1–4 ovan *ska vara* medförfattare och ska kunna deklarerat vilka insatser hen har gjort samt ange eventuell intressekonflikt (jäv).

Samtliga medförfattare ska godkänna alla insända versioner av manuskriptet och därmed erkänna sitt ansvar för publikationen. För varje del av ett manuskript ska minst en av författarna ha detaljansvar. Alla författare ska vara medvetna om vem som har utfört vad i arbetets olika delar och ha förtroende för de andra medarbetarnas hederlighet (se p 4 ovan).

Vad som inte meriterar till författarskap:

- att enbart tillhandahålla finansiering eller laboratorietrymme.
- att enbart delta i datainsamlingen.
- att bidra med rutinmässigt tekniskt arbete eller språkbearbetning och språkgranskning.
- att ge generell handledning till forskargruppen.

Varje författare ska ha deltagit i arbetet med artikeln i tillräcklig omfattning för att offentligt kunna ta ansvar för tillämpliga delar av artikelns innehåll och slutsatser. De som har bidragit till arbetet, men inte tillräckligt för att vara medförfattare bör omnämnas i "Acknowledgement" eller under särskild rubrik som "Clinical/participating investigator" eller "Scientific advisor". Alla personer som omnämns i "Acknowledgement" bör ge tillstånd till att omnämnas. Tidskrifternas redaktörer kan kräva skriftligt godkännande.

Författarordning:

Första namnet i författarordningen bör vara den som har lagt ner merparten av arbetet i studien/manuskriptet. Den som har lagt ner näst mest arbete bör stå som andra namn. *Sista namnet* bör vara den seniora forskare som har fungerat som handledare/vetenskaplig garant. Inom vissa forskargrupper tillämpas alfabetisk ordning med undantag av första och ibland andra namnet.

Källor:

International Committee of Medical Journal Editors (2019) Uniform recommendations for manuscripts submitted to biomedical journals: writing and editing for biomedical publication. Website: <http://www.icmje.org/index.html>.

Vetenskapsrådet (2011), God Forsknings sed. Website: <http://www.vr.se>.